

2020/2021

Катышуучунун коду
Код участника

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлиги

Министерство
образования и науки
Кыргызской Республики

БИЛИМДИ БААЛОО ЖАНА ОКУТУУ УСУЛДАРЫ БОРБОРУ
ЦЕНТР ОЦЕНКИ В ОБРАЗОВАНИИ И МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ
CENTER FOR EDUCATIONAL ASSESSMENT AND TEACHING METHODS

Республикалык олимпиаданын II (райондук) этабы
II (районный) этап Республиканской олимпиады

География

2-күн / 2 день

Фамилиясы/ Фамилия		Аты/Имя	
Атасынын аты/ Отчество			
Мектеби/Школа		Айылы/ Село	
Району/Район		Шаары/ Город	
Облусу/Область			
Телефону/ Телефон			

Нускама

Теориялык турда катышуучулар жабык жана ачык типтеги тапшырмаларды аткарышат.

Жабык типтеги тест тапшырмаларында берилген суроого ар кандай вариантта жооп берсе болот:

- Бир (же андан көп) туура жоопту тандоо боюнча тапшырмалар. Олимпиаданын катышуучусу сунушталган жооп варианттарынын ичинен бир (же андан көп) туура жоопту тандашы керек.
- Бөлүк, элемент, түшүнүктөрдү таап же конструкция, ырастоолорго дал келтирип; эки (же андан көп) тизменин элементтеринин ортосундагы дал келүүнү калыбына келтирүүгө багытталган тапшырмалар.

Ачык типтеги тапшырмалар – эркин баяндоо же эркин түзүлүштөгү тапшырмалар:

- Географиялык терминдерди аныктоого багытталган суроолор.
- Тапшырманын мазмуну боюнча катышуучулардын кеңири жоопторун талап кылган тапшырмалар.

Теориялык турдагы тапшырмаларды аткаруу мөөнөтү 3 астрономиялык саатты түзөт.

Теориялык турдун тапшырмаларын аткаруу үчүн олимпиаданын катышуучуларына көк сыялуу калем гана керектелет.

Упайы
Баллы

Катышуучунун коду
Код участника

1-тапшырма: Тест (Бардыгы 25 упай, ар бир туура жооп үчүн 1ден упай. Эгер катышуучу бир суроодо эки же андан көп жоопту белгилесе, анын ичинде туура жооп болсо да, анда жооп эсептелбейт жана катышуучуга 0 упай берилет)

1. Аккумуляциялык рельефтер каякта кездешет?
 - А) Өрөөндөрдө
 - Б) Тоо этектеринде
 - В) Бийик тоолордо
2. Кыргызстандын алтын кендери булар:
 - А) Талды-Булак, Жетим, Сүлүктү
 - Б) Макмал, Солтон-Сары, Жер-Үй
 - В) Кум-Төр, Бала-Чычкан, Кадамжай
3. Кайсы жерде түз күн радиациясы басымдуулук кылат?
 - А) Тоо аралык ойдуңдарда
 - Б) Капчыгайларда
 - В) Тоолордо
4. Кыргызстандагы эң ири мөңгү – бул
 - А) Петров
 - Б) Түштүк Эңилчек
 - В) Кайыңды
5. Кыргызстандын карагайлуу токойлору каякта кездешет?
 - А) Фергана кырка тоосунун түштүк-батыш капталдарында
 - Б) Дарыялардын жайылмаларында
 - В) Түндүк Кыргызстандагы кырка тоолордун түндүк капталдарында
6. Төмөнкүлөрдүн кайсынысы калктын санынын табигый өсүшүнө таасирин тийгизбейт?
 - А) Балдардын төрөлүү саны
 - Б) Өлүм саны
 - В) Ички миграция
7. Кыргызстандын шаардык калкынын үлүшүн көрсөткүлө.
 - А) 25%
 - Б) 35%
 - В) 45%
8. Кыргызстандагы кант кызылчасы өстүрүлгөн негизги аймак – бул
 - А) Чүй өрөөнү
 - Б) Талас өрөөнү
 - В) Фергана өрөөнү
9. Нарын облусундагы дыйканчылыктын негизги багыты кайсы?
 - А) Тоют өсүмдүктөрү
 - Б) Буурчак өсүмдүктөрү
 - В) Техникалык өсүмдүктөр

10. Кыргызстан Бүткүл дүйнөлүк соода уюмуна кайсы жылы кирген?
 - А) 1996-жылы
 - Б) 1998-жылы
 - В) 2000-жылы
11. Түштүк Америка менен Антарктиданын ортосунда кайсы кысык жайгашкан?
 - А) Магеллан кысыгы
 - Б) Беринг кысыгы
 - В) Дрейк кысыгы
12. Европанын кайсы өлкөлөрүндө башкаруунун монархиялык формасы колдонулат?
 - А) Улуу Британия, Франция, Венгрия
 - Б) Дания, Испания, Бельгия
 - В) Чехия, Италия, Греция
13. Африкадагы кайсы мамлекет алтындын, платинанын жана алмаздын эң ири запасына ээ?
 - А) ТАР (Түштүк Африка Республикасы)
 - Б) Судан
 - В) Ливия
14. Кайсы шаарлар АКШнын Босваш мегалополисинин курамына кирет?
 - А) Сан-Диего, Сан-Франциско, Лос-Анджелес
 - Б) Детройт, Питтсбург, Чикаго
 - В) Филадельфия, Нью-Йорк, Балтимор
15. Төмөнкү өлкөлөрдүн ичинен кайсылары зайтун майынын экспорту боюнча Европа өлкөлөрүнүн арасында лидер болуп саналат?
 - А) Португалия, Бельгия, Македония
 - Б) Испания, Италия, Греция
 - В) Хорватия, Болгария, Сербия
16. Роттердам порту кайсы өлкөдө жайгашкан?
 - А) Нидерланд
 - Б) Германия
 - В) Бельгия
17. Жапония баарынан көп кайсы товарларды импорттойт?
 - А) Деңиз азыктарын, станокторду, автоунааларды
 - Б) Металл прокаттарын, жабдууларды, текстиль буюмдарын
 - В) Руданы, отунду, азык-түлүктү
18. Индиянын кайсы штатында мусулмандар басымдуулук кылат?
 - А) Джаму жана Кашмир
 - Б) Уттар Прадеш
 - В) Батыш Бенгал
19. Иштеле элек пахтаны өндүрүүдөгү лидерлер булар:
 - А) Япония, Австралия, Бангладеш
 - Б) Египет, Пакистан, Индия
 - В) Мексика, Судан, Конго Демократиялык Республикасы

20. Европадагы кайсы элдер Индоевропа тил бүлөсүнө кирбейт?
- А) Финндер, басктар, венгрлер
 - Б) Болгарлар, сербдер, босниялыктар
 - В) Гректер, италиялыктар, испаниялыктар
21. Кайсы өлкөлөр койлордун саны боюнча алдыңкы орундарда турушат?
- А) Индия, Пакистан, Бангладеш
 - Б) Кытай, Австралия, Индия
 - В) Иран, Түркия, Сауд Арабиясы
22. Түндүк тропик кайсы параллелде жайгашкан?
- А) $23^{\circ}26'$ түн.к.
 - Б) $27^{\circ}26'$ түн.к.
 - В) $45^{\circ}26'$ түн.к.
23. Төмөндө берилген мамлекеттердин кайсынысынын тургундары Жаңы жылды эрте тосушат?
- А) Танзания
 - Б) Финляндия
 - В) Польша
24. Кайсы чөлдөр мелүүн алкакта жайгашкан?
- А) Намиб, Виктория, Тар
 - Б) Кызылкум, Чоң-Кумдуу-Чөл
 - В) Такла-Макан, Гоби, Каракум
25. Планетанын тузсуз суу запасынын 80 пайызы каякта топтолгон?
- А) Жер астындагы булактарда
 - Б) Антарктидада
 - В) Байкал көлүндө

2-тапшырма. Дал келтирүүгө багытталган тапшырма (бардыгы 10 упай)
Терминдерди жана алардын аныктамаларын бири-бирине дал келтирип, төмөнкү таблицаны толтургула.

Аныктамалар	Терминдер
1. Деңиздердин жана ири көлдөрдүн жээгинде болуп турган суткалык мезгилдүүлүккө ээ шамалдар	а) муссон
2. Тропиктер арасында жыл бою соккон шамал	б) бора
3. Жээкте пайда болуп, мезгил-мезгили менен багытын өзгөртүп турган шамал (кышында континенттен океанга карай, жайында тескерисинче)	в) гумиддик климат
4. Белгилүү бир аймактын климатына таасирин тийгизген табигый шарттар	г) бриз
5. Катуу соккон муздак шамал	д) фён
6. Абанын температурасы жогору болгон кургакчыл климат	е) температура инверсиясы
7. Нымдуулугу ашыкча климат тиби	ж) пассат
8. Кургак жана ысык шамал	з) аба ырайы
9. Бийиктик менен температуранын жогорулашы	и) климатты пайда кылуучу факторлор
10. Белгилүү бир аймактагы атмосферанын бир учурдагы абалы	к) арид климаты

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

3-тапшырма: Географиялык терминдер менен иштөө. Ар бир географиялык терминдин жанына анын аныктамасын жазгыла. **(Бардыгы 30 упай, ар бир туура жана толук жооп үчүн 3төн упай. Эгер жоопто карама-каршылыктар болсо, анда 0 упай берилет.**

Морена _____

Монархия _____

Плато _____

Субурбанизация _____

Альбедо _____

Дельта _____

Наст _____

Архипелаг _____

Шельф _____

Антиклиналь _____

4-тапшырма. Төмөндө географиялык объекттердин аныктамалары берилген. Алардын аталыштарын жазгыла. **(Бардыгы 30 упай, ар бир туура жооп үчүн 3төн упай)**

1. Жээктери бийик, тик жана аскалуу келип, кургакка кыйла кирип турган кууш, терең деңиз булуңу.

Жооп: _____

2. Түштүк Америкадагы, негизинен Амазонка бассейниндеги экватор алкагынын нымдуу токойлорунун Бразилия тилиндеги аталышы.

Жооп: _____

3. Кургактыкты бөлүп, чектеш сууларды туташтырып турган кууш суу мейкиндиги.

Жооп: _____

4. Өзүнүн салмагынын таасири астында жана суунун тоо капталын жууп кетишинин, ашыкча нымдашуунун, сейсмикалык түрткүлөрдүн жана башка процесстердин натыйжасынан улам тоотек массаларынын тоо капталы боюнча жылышы.

Жооп: _____

5. Кургак жерлерде өскөн, узакка созулган кургакчылыкка чыдамдуу (“кургакчылыкка чыдамдуу”) жана жогорку температуралардын таасирине чыдамдуу (“ысыкка чыдамдуу”) өсүмдүктөр.

Жооп: _____

6. Австралиядагы жылдын кургак мезгилинде кургап калган дарыялардын (убактылуу аккан суулардын) нугу (сайы).

Жооп: _____

7. Бардык чарбалык ишмердүүлүктөн четтетилген жана бүт бардык жаратылыш комплексинин өзүнүн баштапкы табигый абалында сакталып калуусу көздөлгөн территория.

Жооп: _____

8. Жер астындагы топтолгон жерлеринен вертикалдуу канал аркылуу Жердин үстүнө күрүлдөп оргуп чыккан ысык суу жана буунун фонтандары.

Жооп: _____

9. Деңиз, көл жана дарыялардагы грунттун ичинде жана грунттун үстүндө жашаган өсүмдүктөр жана жаныбарлар организмдеринин жыйындысы.

Жооп: _____

10. Анча терең эмес лагунаны (булуңду) толук же жарым-жартылай курчаган кууш кырка түрүндөгү шакек сымал коралл аралы.

Жооп: _____